

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrta leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravištvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr. dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

✠ Božidar Raič.

Velika in bitka izguba zadela je Slovence. Naš neustrašeni, neumrljivi zagovornik, deželni in državni poslanec, č. g. **Božidar Raič**, izdihnil je dne 6. t. m. zjutraj ob 7. uri svojo blago dušo v Ljubljani.

Iz Dunaja v Ljubljano pripeljal je že bolnega njegov stričnik profesor Raič, pri katerem je bil oskrbovan z največjo postrežnostjo. Zdravje se mu je po malem začelo popravljati, toda v poslednjih dnevih se je spet pohujšalo. Hodil je vsako jutro sprehajati se po bližnjem drevoredu v družbi g. profesorja.

Tudi ta dan še je ustal ob 1/6. zjutraj in se začel opravljati. Pa prihajalo mu je slabo in spet se vleže, reki, da se mu moti po glavi. Ker mu slabost ni odlegla. pošljejo po zdravnika in ob enem k očetom frančiškanom po g. župnika, ki je še prišel ob pravem času, da je molil pri umirajočem molitve za umirajoče. Previden s sv. zakramenti bil je ranjki že poprej. Ob 7. uri ponehal je dihati in mirno v Bogu zaspal v 60. letu svoje dobe. Žalostna vest o smrti Raičevi raznesla se je hitro po Ljubljani in povsod slišalo se je globoko obžalovanje o prerani smrti narodnega boritelja. Na hiši Matice slovenske razobesila se je črna zastava.

Pogreb je bil v torek, veličasten, tak, kakor si ga je zaslužil naš Božidar po izrednem in požrtvovalnem delovanju za svoj ljubljani slovenski narod!

Naj mu bode zemljica lahka!

Na razkrižju.

Letos se obnavlja zveza med avstrijsko in ogersko skupino dežel. Ona trpi skozi deset let, pripravlja se po razpravah avstrijske in ogerske vlade, dožene pa se po drž. zborih obeh skupin in svitli cesar vzprejmó jo potem, ko se je na obeh straneh odobrila do zadnje pike.

Z njih podpisom dobi veljavo cesarske postave. Vidi pa se iz tega lahko, kje da leži vsa moč — v vladah in torej v dogovorih obeh ministerstev. Kar sta določili ministerstvi, avstrijsko in ogersko, to h koncu odloči, vse drugo ima le toliko pomena, da računi oboje ministerstvo uže naprej, s čem da sme ali pa ne sme stopiti pred svoj državni zbor. Ko bi namreč

ta njih določbe zavrgel ali pa izdatno izpremenil. vprašanje je veliko, kaj bi na to od druge strani rekli. Da bi se z lepa na tej strani ne udali, to je gotovo in zveza se mora, naj velja, kar rado, obnoviti.

Vsled tega pa je tudi načrt za novo zvezo že vselej tak, da se ne more v njem še v resnici kaj izdatnega prenarediti. To bi bilo še samo tačas mogoče, ko bi na kateri strani ne imelo ministerstvo več zaupanja v drž. zboru. Ako pa je to, potem mora iti ali že drž. zbor ali pa ministerstvo. Druge pomoči ni v takem položaju.

Kedar hodi ministerstvo svoja pota in se ne ozira na želje večine v drž. zboru ter še

morebiti njeguje manjšino, tedaj pride lahko v tako stisko. Manjšina namreč le preži na to, da izpodbije ministerstvu stol in naravno je, da se večina nič ne podvzuje, naj ga ujame ter postavi še prej na noge, kakor so gg. ministri padli z njega.

In prav tako stoji ali je bila vsaj podoba da bi avstrijsko ministerstvo stalo, to pa poseben vpričo nove zveze. Večina drž. zbora ni z njim zadovoljna, kajti ono ima eno, desno oko svoje zmerom na manjšini. Tej ne stori, za Boga, ničesar, kar bi jo — v resnici in po pravici — žalilo ali ona ga vse eno ne mara. besno ga pobija in napada ga celo v rečéh, v katerih je prav njej na ljubo kaj ukrenilo.

Ali ti možje so v drž. zboru manjšina, sami torej ne morejo doseči ničesar; ako se jim ne ugotovi, da dobé kaj poslancev iz večine na svojo stran, tedaj še ostane vse njih govorjenje to, kar se pravi prazna slama. Pri sedanjih obravnavah pa ima liberalna manjšina srečo, kajti dogovor ministerstev gledé carine na petrolej ugaja madjarski zvijači, oškoduje pa tostransko skupino in še v prvi vrsti poljske kraje, kjer se ga največ koplje.

Carine se plačuje doslej za olje, ki se pripelje že čisto iz tuje države, 12 gld., za olje, ki je že nekaj čisto 2 gld. 50 kr., in za olje, ki je še do cela surovo, samo 1 gld. 37 kr. To bi bilo prav, naj bi ne bilo madjarske zvijače. Le-ti so si uvažanje olja tako uravnali, da dobé že čisto, le osmoljeno olje, pa plačajo carino od njega, kakor bi še bilo popolnem surovo, golih 1 gld. in 37 kr. To olje izčistí potlej v Reki ali v Budi celo na lehkem, vzemó si od njega 6 gld. 50 kr. davka ter preplavijo z njim naše kraje.

Tako trpimo mi škode za 1 milijon, Madjari pa pridobé kaka 2 milijona. To je seveda krivica in je treba jo odpraviti. Kakor ste se vladi dogovorili, plačevali bi odslej ne 1 gld. 37 kr., ampak 1 gld. 42 kr. Očividno je, da se s tem ne odpravi krivica. To uvidéva vsak otrok in liberalni manjšini v drž. zboru, čije možje so bili zadnje, toliko krivično zvezo skovali, vidi se sedaj umestno, da porabi to, naj pade ali ministerstvo ali pa vsaj razpade doslej trdna zveza desnice v drž. zboru.

Prof. Suess namreč predlaga v dotičnem odseku, naj velja za naprej carina za čisto olje 12 gld., za vse ostalo pa 11 gld. 25 kr. Predlog je trd, a na oko ni krivičen, poljski poslanci, katerih volilci so imeli doslej v prvi vrsti škodo, ne morejo iti mimo njega, ako jim je mar za koristi njih volilcev in ostala desnica ne sme jih pustiti v tem na cedilu. Po drugi strani pa je jasno, da Madjari ne pusté z lepa dobička, ki so ga imeli doslej. Nasledek ne more torej biti drug, kakor da ali gre naše

ministerstvo ali pa da slovo drž. zboru in levici razcvetó rožice na novo.

Upala je to levica in malo, pa bi ji bilo steklo. A sedaj ji je to upanje že po vodi splavalo, kajti v carinskem odseku, ki razpravlja to vprašanje, so že prof. Suessov predlog zavrgli, a sprejeli so drug, poljski predlog, da se poviša carina za surovo olje na 2 gld. v zlatu. Ministerstvo naznanja, da se strinja z njim in pravi se, da ga še nazadnje vzprejme tudi ogersko ministerstvo. Ako se izgodi to v resnici, smo pa sedaj že srečno z razkrižja in na prejšnji poti, po kateri še zmerom upa naše ministerstvo, da pride, z roko v roci s sedanjo večino drž. zbora, kedaj do sprave avstrijskih ljudstev.

Dopisi.

Z Gore poleg Ptuja, dne 1. junija 1886.
(Slovenščina pa okr. zastop.) Občina Gora poleg Ptuja in vse sosednje občine pogrešajo že več let zdravnika. Bolezni ne mirujejo, ampak vedno nadlegujejo človeški rod. Zadnja leta zgodilo se je večkrat, da se je pojedina bolezen epidemično prikazala, n. pr. davica pri deci, legar itd. Ker ni bilo zdravnika pri rokah, morila je vselej hudo. Občina Gora in druge prosile so tedaj pri okrajnem zastopu Ptujskem, da jim skuša s tem privabiti zdravnika, da mu obljubi letno podporo v denarjih iz okrajne kase. Ko se je stvar obravnavala v okrajnem zastopu Ptujskem, potegnili so se vsi Slovenci za občino Goro in druge ter so njih prošnjo podpirali vsestransko. Gospodje Ptujčani, ki nosijo tretje leto zvonec v okrajnem zastopu, se niso mogli več braniti ter so se slednjič vdali prošnji. Razpisali so službo zdravnika na Gori in obljubili na leto 500 gld. plače iz okrajne blagajnice. Toda, glejte, kako so spet stvar zavili, ker potrebujejo čisto slovenske občine zdravnika! Naravno in edino pametno bi bilo, ko bi se bilo reklo, da službo tisti dobi, ki more s spričevali dokazati, da zna do dobrega slovenski. To se gospodom Ptujčanom ni zdelo potrebno in v natečaju pravijo, da je želeli, da zna oni zdravnik, ki bi hotel priti na Goro, slovenski. Vprašamo pa resno: Kako morejo gospodje to opravičiti? Ali jim ni znano, da slovenske občine potrebujejo in prosijo zdravnika? Ali mislijo, da se bo ljudstvo zaradi novega zdravnika, kar naenkrat nemški učilo, da bodo postali vsi Nemci, samo da se bodo v bolezni mogli z zdravnikom sporazumeti? Ali bode Ptujška nemška gospoda plačevala zdravnika iz svojega žepa? Zakaj pa je potem plačo obljubila iz okrajne in ne iz mestne blagajnice?

V Ptujskem okraju prebiva nad 50 jezer Slovencev in niti ne eno dobro jezero Nemcev,

ogromno večino vse dače plačujejo kmetje. Za okrajne potrebe tedaj plačuje tudi največ kmet, in mislimo, da bo odveč, če se za njegov denar plačuje samo tak zdravnik, ki razumi tudi njegov slovenski jezik. Ako si bodo enkrat Ptujška nemška gospoda za svoj denar najeli zdravnika, bodo gotovo terjali, da zna nemščino, če tudi le ono spakedrano, kakor jo mlati ta gospoda, ker terja, da mora biti vsaki muzikant, vsaki vrtnar, hišnik, dimnikar itd., ki hoče dobiti v mestu službo, Nemeec po rodu. Mi terjamo, da okrajni zastop Ptujski od tistega zdravnika, ki hoče priti k nam, terja, da izkaže znanje slovenskega jezika, da se bomo mogli z njim sporazumeti, in da postavi to v konkurs. Mi pa tudi terjamo, da se razglašuje konkurs po slov. časnikih in ne samo v nemških, ker nikjer ni zapisano, da bi moral vsaki človek brati Graško „Tagespost“. Povemo pa tudi že danes lahko fakično Ptujski gospodi, da se motijo, ako mislijo, da bodo pri nas tla za zdravnika, ki bi delal za nemško cesarstvo in pruskega kralja. Take gospode ne potrebujemo, raji se pustimo od starih bab vračiti! Gospode Slovence v Ptujškem okrajnem zastopu pa prosimo, da nas še zanaprej podpirajo, da zabranijo krivico, katero nam hoče nemška gospoda za lepi slovenski penez z nemškim zdravnikom včiniti.

Iz zgornje Dravinjske doline. (Nepotrebni stroški.) Ni ga večega trpina na svetu nego je slovenski kmet. Bog mu je zares lepo zemljo, krasno podnebje in marsikaj ugodnega dal, pa tudi mnogo hudega. n. pr. mraz in prevelika vročina, uime in huda suša mu prihajajo leto za letom iz nebeških višin. Kedar se vse oživljajoča vigred prikaže ter oratar svoje težko delo prične, se mu že tudi strah pridruži, da mu ga kakošnja nezgoda v malih trenotkih vse uniči, a v tem strahu živi revež do pozne jeseni. Kdor našega kmeta pozna, kdor vidi, kako slabo in borno se hrani in kakošnja jed mu pogostoma na mizo pride, temu se mora v srce smiliti. Zares je tudi hudobija velika in Bog nam daje svojo šibo poskusiti. A vendar, če ljudi v dolgove, v nesrečo zabredijo, tega si niso navadno krivi sami. Takošnje reveži braniti ali jim nepotrebnih stroškov ne narejati in jih ne še globeje v propad pahnuti, je vsakemu dolžnost. Kdor v rubež zabrede, temu slabo prede. Pri okrajni sodnji v K. pa nekateri uradniki v enomer cenit in rubit hodijo, kar prav za prav sodnijskim slugam pristojajo. Slednjim bi kmet le malo plačati moral, uradnikom pa gre in to po nedolžnem in po krivem in še v največji stiski ogromno svoto odrajtati. Je-li to potrebno in pravo? Je kmet zares obsojen, da ga vse molze in dere? Dva sodnijska sluga šla sta iz K., ter se pri-tožila, da se jima ves zaslužek v tej zadevi

krati ter shajati ne moreta. V obče je pa tam za vsako malenkost že komisija in se kmetu nepotrebno mnogo stroškov napravlja. Uradniki so gotovo primeroma dobro plačani. Kdor ima izmed njih obilno družino rediti, temu se godi seveda še šibkeje. Kdor se pa ženi, si naj to dobro premisli in ni potrebno, da vsakega uradnika sin v višje sole sili.

Z Radla. (Britka izguba. Iz šulvereina.) Nemila smrt vzela nam je obče-spoštovanega izvrstnega konservativca, velikega prijatelja duhovščine in blagega oskrbnika svojih, Franca Legata, p. d. Bučnika. Še le 52 let star, zapustil je še mlado vdovo in osem ne-oskrbljenih otrok, od kojih dva študirata. Eden je v 6. šoli v Graškem semenišču, drugi v petem razredu v Mariboru. Za rajnega žaljuje cela okolica. Bog mu daj večni mir in pokoj! — Dne 23. maja bila je za nemški šulverein v Marenbergu nesrečna seja. Za predsednika so izvolili plemenitaša Hlubek-a, za podpredsednika g. Perka, Brudermana za kasirja in Lerchen-thala za zapisnikarja. Proti sklepu seje je predlagal predsednik, naj se dr. Weitlofu zaupnica pošlje, a protestiral je antisemit Šober in izmed 12 (od 62) nazočih udov so vsi izstopili razun blagajnika in zapisnikarja. Plemenitaš Hlubek je rekel nekemu narodnjaku: „To je bila zmaga za Vas“. Zdaj se pa Marenberžani bojijo, da bode nemški šulverein za nakup šole posojenih 1000 gold. nazaj terjal. Bilo bi itak boljše izplačati in se ločiti od nemško-prusškega društva.

Iz spodnje Savinjske doline. (Občinske zadeve.) Iz našega kraja dobite pač malokedaj kateri dopis. Častiti čitatelji Vaši lahko mislijo, da smo že vsi koraknili v nemčurski koš. Čuda bi tako ne bilo, ker nas obdajajo od vse strani čuvaji germanstva, ter neprenehoma treskajo z vso močjo na skalo naše narodnosti. Pa hvala Bogu, nam se tako vidi, da si bodo na tej skali le sami svojo glavo razbili. V občini Velika Pirešica so si jo že tako potolkli, da so se njih slabi možgani pokazali in da so povsodi okrog, celo pri porotni sodnji v Celji pomoči iskali; pa vse zastonj, glava jih boli tako, da jim še znana „šintnerca“ ne more pomagati, akoravno zna dobro ljudi vračiti, prazniti namreč njih denarne mošnje. O ubogi nemčuhi! Toliko let so v tej občini zvonec nosili, toliko let pri občinskih sejah dobro pili in jedli, se vé, da na občinske stroške, toliko let je bila njih beseda prva in je vsa obveljala, zdaj pa je vse na enkrat preč. To je preveč; to ne sme biti, tako so modrovali. In kaj si izmiliho; o srečna Gališka župnija: „Šulvereinsko šolo“ bila bi imela, pa vražji Slovenci so jo tako zavrgli kot gnjusno-muho, ki v jestvino sili. Kdo neki bi se ne jezil, ako ima še le iskrico ljubezen do svoje — Nemčije!

Ni toraj čuda, da so se jeze polni nemčuhi z vso močjo zaleteli v one može, ki so branili in še branijo svojo ljubo majko Slavo, ter so vneti kristijani in Slovenci. Najhuje udrihali pa so po vrlem županu Martin Podpečan-u, kateri je nepremagljiv narodnjak, vrl kristijan, od vseh poštenih ljudi ljubljen in umeje modro, pa varčno gospodariti. Tako so tiščali vanj, da so ga celo pred porotno sodnijo Celjsko pritščali, češ, da zapravlja občinsko premoženje; (morebiti s tem, ker je plačal v dveh letih čez 2500 gold. občinskega dolga, katerega so poprejšnji gospodi naredili). Pa, o joj! česar so tako želeli, to se ni izpolnilo. Vestni porotniki niso nič krivega našli nad poštenjakom in so ga nekrivega spoznali in slava sodnija ga je vsake kazni oprostila. Ali bi ne počil tu človeku, ki ima le kos nemčurske jeze žolč od jeze? Kaj zdaj storiti; s čem županu njegov posel ogreniti? Toda kar France ne vé, to Jože pové! „Dajmo župana pod koš“, so modrovali, on ne sme do občinskega denarja, naj ima hudega strica, kateri bo občinsko mošnjo nosil; ako župan dva krajcarja potrebuje za svinčnik, naj gre do tega strica prosit, da mu ga kupi. Tako so vsi modrovali, o to so bistré glavice, one hočejo občino škode varovati, katera se kaj lahko zgodi, ako bi župan do denarja prostost imel. Le škoda, da te modre glavice poprej tega niso izpoznale, dokler so še one občino v svojih rokah imele, gotovo bi ne bili obedovali pa pili na občinske stroške. Toda vrli odbor, ki je tretjina iz narodnjakov, temu ni pritrdil, in je izrekel, da on svojemu županu popolno zaupa. Vrli župan Martin Podpečan, pa tudi narodni odborniki kot: Jurij Lednik, Martin Lednik, Valentin Tosan, Voh, Kopštajnar, Mornik in drugi so res veliko prestali od strani nemčuhov, pa ostali so trdni kot skale; čast in slava jim, živeli! Čez nekoliko mesecev bodo zopet nove občinske volitve; takrat bodite edini, blagi možje in dajte svoje glase le takim možem, ki so se v tej hudi vojski za vaši blagor potegovali, pokažite složno, da se zavedate, da nečete vaših sovražnikov za gospodarje občinskega blagostanja; ampak izvolite može trdne Slovence, kristijane in poštenjake, saj ste videli zdaj, kdo da so vaši prijatelji!

J. K. Savinjski.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Na ministerstvu grofa Taaffeja leži že zmerom težka mōra. Odsek drž. zbora za carino predlaga dva goldinarja v zlatu carine na uvažanje surovega petroleja in avstrijsko ministerstvo je s tem zadovoljno, ne pa tako ogersko. Tiszova obljuba gledé

Ogrov ni zanesljiva. — Skupna vlada terja 100.000 goldinarjev več v rednih stroških za vojaštvo. Ali jih je v resnici treba, razsodite o svojem času avstrijska in ogerska delegacija. — Državni zbor še ostane kacih 14 dni skupaj, da reši vsaj carinske zadeve v nagodbi z ogersko vlado, potem pa se razide. — Marquis Bacquehem vzprejme v resnici posel ministra za trgovino in na njegovo mesto pride v Tropavo za c. kr. namestnika knez Thurn-Taxis iz Bregeca. — V Gradcu pripravlja šulverein neko veliko praznovanje, a uže sedaj so si njegovi možje v laseh zavoljo Judov. Teh posebno nemška mladina ne mara v šulvereinu. — Maršal c. kr. vojske, nadvojvoda Albreht je bil v ponedeljek prišel v Gradec ter si je potlej v torek tamošnje vojaštvo ogledal. — V Ljubljani je bilo vsled svečanosti nemških turnarjev precej nemira, a kazalo ga je ljudstvo samo v posmehovanju peščice nemških možiceljnov, ki so se je udeležili. Nemški listi pa ženó sedaj strašen vik in krik radi tega v svet in jud dr. Menger terja od grofa Taaffeja, naj v hipu razpusti mestni zbor, češ, da je samo on kriv vseh neredov. No, mi menimo, da ni ljudem kar ust zapečatil, naj bi se ne posmehovali turnarjem, to je edina krivnja od njega. — V Gorici ima novi mestni zastop staro italijansko lice. — Zadnji čas godé se po Gorici vsak den pretepi med vojaki in prebivalci nižjih stanov. Pravi se, da je krivo tega ščuvanje, ki prihaja od prek italijanske meje. — Slovensko ljudstvo kaže se v Trstu čedalje bolj zavedno. Podružnica sv. Cirila in Metoda se je zadnji četrtki ustanovila in se je 56 udov udeležilo zbora. Velika krivica pa se godi slovenskim okoličanom, kajti imenuje jim c. kr. namestništvo same odpadnike, može dvomljive vrste, za župane po srenjah. Drugod si volijo srenjski zastopi župane, tam pa jih kar imenuje vlada. To naj zastopi, kdor more! — V Budi in Pešti so še vedno nemiri in general Janski je dobil vendar-le odpust. Po naših mislih to ni bilo umestno in bode oholim Madjarom vsled tega še le vzrastel greben. Nek nadut Madjar je uni den v drž. zboru terjal, naj se c. kr. vojska kar razcepi na dva dela, v avstrijsko in ogersko vojsko. No tega še nam manjka! — V Galiciji se ponavljajo požari, dne 1. junija je zgorelo mesto Kolomea; ugiblje se veliko, kdo je kriv teh gostih velikih požarov.

Vnanje države. Razoroženje grške in turške vojske godí se v redu in se vojne ladije evropskih velevlade vsled tega pomikajo izpred grške zemlje. — Bolgarski knez dobiva čedalje več moči v srcih prebivalcev, Rusom to ni po volji, ker se umika s tem njim in se bojé, da bi sčasoma ne prišli ob svoj upliv na Balkanu. — Rumunska ni obnovila z našim cesarstvom trgovinske zveze in so vsled tega pretrgane

vse kupčije z njo, to pa že sem od dne 1. jun. Škode za našo cesarstvo menda to ne bo veliko, vsakako pa je trma rumunske vlade sumljiva. Bog zna, kdo vtika tu svoje roke! — Rusi čejo po Poljskem več novih železnic zgraditi in načrt za njo izdelujete posebni komisiji, ki ste od carja imenovani. — Nemški zvezni svet ni vzprejel določbe, da se sme na Poljskem pri sodnijah obravnavati poljski, kedar se tiče obravnava samo poljskih ljudi. Pravica pa Nemec, ta ne gresta vkup, kedar gre za Slovana. — V Belgiji ne smejo več delalci obhajati zborov, ker jih jim vlada ne dopusti, to pa za to, ker se je bati novih uporov. Mi dvomimo, da bi jih s tem odpravili. — Gladstonov načrt ustave pri Irlih so v državnem zboru v Londonu s 30 glasi večine zavrgli. Kaj bode Gladstone na to odgovoril, ali bo državni zbor razpustil ali pa bo sam vzel slovo, to še ni znano. — Francoska zbornica vzprejme skorej gotovo postavo, da morajo vsi oni principi, ki si trdijo pravico do prestola, brž zupustiti deželo, ostali pa, ako jim to zapove vlada. Da je to krivica, uvidi vsakdo, ali pa republiki odpravi strah, to je bolj, kakor dvomljivo. — Vlada kralja Umberta ima vsled novih volitev večino za se, toda ni znatna, pri vetrastih Lahih se v hipu lahko izpremeni v manjšino. — Sv. Oče so imenovali več novih kardinalov in v lepem pismu do španjske kraljice so izrekli, da vzprejmo ponudbo biti kralju za botra. Gora Etna na Siciliji še nima miru, mesto Nikolosi, ki ji leži v znožju, so vsled tega popustili prebivalci in bode ga skorej gotovo konec — Kolera še mori vedno po Italiji. V Benetkah zbolijo jih vsak den po 20 do 30, v Bari in v Orisi po 2 ali 3. — Rovar Most je v Novem Jorku obsojen na eno leto težke ječe in 500 dolarjev globe. Ako pa teh ne izplača, ostati mu bo še za vsak dolar en den dalje v ječi.

Za poduk in kratek čas.

Nemška slavnost v Ljubljani.

V Ljubljani živi mala peščica Nemcev, katerim se pridružuje nekaj ponemčenih Slovencev. Toda ogromna večina je slovenska, o tem se je vsak, kdor tega ni verjel, lahko prepričal te dni. Nemški „turnverein“, pravi pri-tlikovec med enakimi društvi, ki ima k večjemu do 30 členov, hotel je napraviti veliko nemško demonstracijo.

Sklenil je na spomin nečega grofa Auersperga, na hiši, kjer se je bil ta porodil, vzdati ploščo. Tisti grof Anton Auersperg bil je velik protivnik Slovencev, zato ni čuda, da je mestni odbor ljubljanski odklonil ponudbo turnvereina, ki je želel, da naj mesto prevzame ploščo v svojo last in varstvo. Ob enem

pa je mestni odbor se izrekel proti celi slavnosti, ker bi se po njej utegnil motiti javni mir. —

Turnverein je namreč tamkaj najbolj črteno društvo in povabil je vrh tega vnanja enaka nemška društva iz sosednjih dežel, zlasti iz Celja, Celovca, Maribora itd. Torej se je pokazalo, da se hoče svetu Ljubljana razkriti kot nemško mesto. Razburjenost med ljudstvom je od dne do dne naraščala. Že v predvečer, ko se je slišalo, da pridejo tuji turnarji, zbralo se je pred kolodvorom več tisoč ljudi, pa prišlo jih je bilo le kacic 4 do 5 z večernim vlakom. Pripeljalo se jih je še le v četrtek dopoldne 16 iz Celja, ravno toliko, kolikor je bilo na kolodvoru razstavljenih žandarjev in policajev, da so jih spremljali v mesto. V celem mestu ni bilo videti ne ene zastave, ne kakega okinčanja hiš, le na Križevniškem trgu, kjer je bila plošča vzdana, so okinčali Auerspergovo hišo. Ob 11. uri bi imel biti spre-vod z godbo in zastavami. Do tega časa nabralo se je v zvezdi čedalje več ljudstva, pa tudi žandarmarije 25 mož in vsa mestna policija. Ko so se celjski turnarji mimo peljali, zagromeli so pereat-klici in žvižgalo se je. Policija ugrabila je več ljudi in jih odgnala v zapor na rotovž. Turnverein pa je v prav pohlavnem številu brez godbe korakal na Križevniški trg, z enim bobnarjem na čelu in po dovršenem razkritju spet nazaj v kazino, kjer so se potem kratkočasil pri pivu. Popoldne šli so v bližnji Tivoli, na vseh straneh obkoleni od žandarjev in policistov, da se jim nič hudega ne pripeti. Žvižganje se je zdaj pa zdaj ponavljalo in policija je imela dosti opraviti z ugrabenjem nemirnežev.

Na zvečer bil je napovedan komers (popivanje, govorjenje in popevanje) v kazini. Ko je nastala tema, gnjelo se je vse polno ljudstva po kongresnem trgu in nemir je naraščal. Prišel je sam g. dež. predsednik s komandantom tukajšnjega polka, generalom Keilom, ki je odredil, da pride šest kompanij vojakov, ki so že čakali pripravljeni v kosarni, na pomoč policiji. Kakor v obsedenem mestu razdelili so se vo-jaki po vseh ulicah okoli kazina in nikogar niso pustili pred kazino. Ker ni ponehalo kričanje in žvižganje, so zraven začeli zapirati ljudi in do polnoči jih odgnali mnogo, pravijo, da blizu 100, v resnici pa le 15 oseb v zapor.

Končno izreče general sam, da bi ne prišlo do hujega, željo, da naj poneha komers v kazini in da se naj tuji gostje spravljajo na železnico. Komers se je res ustavil. Pripravili so hitro vozove in kar jih je mislilo se odpeljati, vsedli so se pri stranskih vratih ter, od vseh strani obdani od vojaške straže, premikali se na kolodvor. Ko je ljudstvo to izvedelo in so se ugasnile luči v kazini, razpršilo se je,

vsak na svoj kraj, kogar ni imela policija že zaprtega na rotovžu.

Ljudstvo se je še tudi naslednje večere zbiralo na trgu, kjer je vzdana spomeniška plošča za Auersperga, tako da je policiji na pomoč prišlo vojaštvo, ki je razganjalo razsajalce in nekatere prijelo in zaprlo. Policija straži noč in dan pred spomenikom, da ga obvaruje poškodovanja.

Vsak pa se vpraša, čemu take zdražbe in zakaj se ni prepovedala ta povsem nepotrebna slavnost? Ljubljana neče biti in nikdar ne bode steber nemškega mosta do Adrije.

Smešnica 23. Žena: „Mož, verjemi ali ne, toda jaz imam deset prstov na vsaki roki pet in dvajsti pa na rokah in nogah.“

Mož: „To ni mogoče!“

Žena: „Pač, je že mogoče, samo poslušaj: Jaz imam deset prstov, na vsaki roki pet, in dvajsti pa na rokah in nogah.“

Mož: „A tako! Tvoja mora biti pač vselej prava.“

Razne stvari.

(Cesarsko darilo.) Svitli cesar so č. oo. frančiškanom v Brežicah za popravilo zvonika 200 gld. darovali.

(Za šolo.) Hranilnica v Gradcu je podarila za stavljenje nove šole pri sv. Martinu blizu Slov. Gradca 200 in okrajna hranilnica v Slov. Gradcu 1100 goldinarjev.

(„Savinjski sokol.“) Izlet, ki ga je Savinjski sokol dne 3. junija imel iz Mozirja v Žalec, obnesel se mu je vseskozi lepo in dostojno ter so ga bili Žalčani, s svojim vrlim županom na čelu, že pred trgov vzprejeli. To je bilo vse drugo življenje v Žalcu, kakor takrat, ko je bil šulverein tje prišel.

(„Zalepka.“) C. kr. pošta izdaja sedaj poštna pisma ali zalepke po 3, 5 ali 10 krajcarjev. Oblika jim je kakor dopisnicam, samo da ste dve vkup in se zaprejo s tem, da se oslini znotranji del robov in zalepi — od tod ime —, odprejo pa se, ako se odtrgajo konci roba. Zunaj so sivo modre, od znotraj pa bele barve. Besede so na njih nemške in slovenske, to pa samo, ako jih terjaš, sicer se ti ponudi samo z nemško besedo.

(Javna zahvala.) Velečastiti gospod Janez Brglez župnik v Artičah so dvorazredni šoli v Artičah blagovoljno podarili nad 70 knjig, s katerimi se je jako pomnožila šolska in učiteljska bukvarnica. Za ta lepi dar jim šolsko vodstvo v imenu učencev in učiteljstva izreka najtoplejšo zahvalo

Nadučitelj: Jože Kliné.

(Nastavljenje.) Dež. šolski svet je na šoli v Studencih pri Mariboru nastavil g. Jos. Fistravca za stalnega učitelja.

(Dovolitev.) „Leposlovno bralno društvo“ je vis. namestnija pri Mali nedelji kljubu vsem oviram vendar dovolila. V kratkem začne svoje delovanje. Želimo mu mnogo udov in dober uspeh. Prijatelji tacega berila in našega naroda lepo prosimo, da nas s takimi sredstvi podpirajo.

Začasni odbor.

(Čudna dirka.) Da je v zgorenjih Hočah pri Mariboru nemškutarsko gnjezdo, to je znano, ne pa tako, da je ondi France Rečnik doma. Ta mož ima črki „gg“ toliko rad, da ji hoče z vso silo mesto „k“ imeti v svojem imenu. A to še ni vse. Ta „gg“ bi rad tudi svojima konjema vtepel, zato ju je menda uni praznik vpregel ter ju podil iz Hoč doli do Slivnice in nazaj in to koj nekaj kratov. V tem pa je v eno mer upil: geh! geh! ter po konjih udrihal z bičem, da sta že bila vsa v penah. To je bilo trpelo, dokler se ni nekaj gospodov iz mesta usmili ubogih konj ter možu ustavilo dirke.

(Strela) Pri sv. Martina na Pohorju je udarilo v poslopje posestnika J. Kobule ter mu je poslopje popolnem zgorelo. Zadnjo sredo pa je strela oškodovala telegrafske sohe med Slivnico in Hočami.

(V šterno) je padel 3 leta star otrok posestnika J. Fizoliča v Župelevcu pri Brežicah.

Šterna je na dvorišču in nima ograje. Poleg izgube otroka ima še oče sedaj sitnobe pri sodniji.

(Izzivanje.) Turnarji — vsi trdi (!) Nemci, to se vé — iz Maribora, Slov. Bistrice in Ptuja poleté binkoštni pondeljek v Konjice. Mi se sicer ne brigamo za nje, toda zdi se nam tokrat čudno, čemu ne gredó kam drugam, gori v trde Nemce. Tam bi jih bili gotovo veseli, v Konjicah pa bi jih lahko pogrešali in kolikor vemo, še prav radi.

(Iz bauernvereina.) Dr. Ausserer je bil tokrat v resnici prišel v zadnji zbor bauernvereina Mariborske okolice, toda kar poroča „M. Z.“ o tem zboru, bili so gospodje tokrat vsi polni srda. Vlada, ministri, advokati, judje („M. Z.“ molči o njih), vojaštvo in Bog vedi, kdo še jim polni srce z žolčem in srdom. Sirote trpé res veliko, izlasti pa še načelnik g. Appoth. Njemu se bojda prirezuje že celo kruhek na čedalje manjše kosce. Zadnje je menda že resnica, toda nož za to imajo ljudje v rokah, po čijih žilah ne teče slovenska kri, to že prav gotovo ne.

(Požar.) V nedeljo dopoldne je čč. šolskim sestram pogorelo gospodarsko poslopje pri Kamnici. Škode je pri 4000 gold., rešili so jim samo govejo živino, vse drugo pa je zgorelo. Požara je bojda zločinska roka kriva

(Blazna deklina.) Znana sadjarica od sv. Petra pri Mariboru, Treza Kocbek, je zblaznela in so jo le s silo odpeljali v opazovalnico v Gradcu.

(„Jurij s pušo“.) Urednik „Jurija s pušo“ v Trstu, g. Ivan Dolinar, je v nedeljo po kratki bolezni umrl. Ranjki, še le 46 let stari mož je ljubil svoj narod in storil je za-nj, posebno v Trstu veliko. Ta pa mu tedaj ohrani tudi lep spominj!

(Služba voj. kaplana.) Mesto vojaškega kaplana je razpisano iz lav. škofije. Služba nese 900 gld. letne plače, ima pravico do stotniškega stanovanja in postrežbe.

(Požar.) Mesto sv. Andraž v Labudski dolini je pogorelo. Ostalo je le malo poslopij. Prejšnja palača lav. škofa, sedaj stanovanje oo. jezuitov, je še ostala, tudi cerkve niso zgorele, pač pa je 1 človek zgorel.

(V Dravo) so prišli žrebci g. J. Kranjca, posestnika na Rutu, s prednjim delom voza. Valovi so jih potegnili seboj ter jih na svojem dnu pokopali. Posestniku je škode za 450 gld.

(Hranilno in posojilno društvo v Ptuj) je imelo meseca maja t. j. 14.684 fl. 79 kr. dohodkov, 12.714 gld. 70 kr. stroškov, toraj 27.398 gld. prometa.

(Spremembe v lav. škofiji.) Č. g. Martin Meško postal je provizor pri sv. Barbari v Halozah. Ista župnija je razpisana do dne 19. julija, kaplanija ostane pa prazna.

Sejmovi. Dne 12. junija v Podsredi. Dne 15. junija pri sv. Andrašu v slov. gor., pri sv. Barbari pri Konjicah, v Kozjem, v Ločah, pri sv. Emi pri Podčetrtku, pri sv. Janžu pri Sp. Drauberku, v Kostivnici, v Lembahu, v Lučanah, v Ljutomeru, v Marenbergu, na Planini, v Mozirju, v Brežicah, v Rogatecu, v Laškem trgu, pri sv. Vidu pri Ptuj.

Loterijne številke:

V Trstu 5. junija 1886: 73, 29, 89, 6, 8
V Lincu „ „ 28, 68, 82, 66, 15
Prihodnje srečkanje 12. junija 1886

 „Kratek poduk za sveto leto 1886“ dobi se zvezek po 20 krajcarjev v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Po pošti 2 kr. več.

Prostovoljna vinska dražba.

Podpisani naznanim, da bodem dne 17. jun. t. l. ob 10. uri predpoludne, 28 polovnjakov starega vina od leta 1884 in pa novega 26 polovnjakov od leta 1885 po dražbi prodajal. Vino je izvrstno in cena ne bode previsoka. Zatorej se priporočujem prečast. občinstvu za obilno vdeležitev.

Anton Korošec,

posestnik na Podložah (Jurovska ves), pošta Ptujška gora (Maria Neustift bei Pettau).

V tiskarni sv. Cirila v Mariboru

koroške ulice hiš.-št. 5

se dobijo

„Sprejemnice za podružnico sv. Cirila“

s ponatisom iz pravil za vsako podružnico.

100 po 1 gld. 50 kr.

Očitna zahvala.

Gospod Anton Gregorec, zdravnik pri sv. Marjeti pod Ptujem je mojega otroka, ki je bil na očeh bolan in skoro 4 tedne čisto slep, v kratkem času po svojem skrbnem in umetnem zdravljenju popolnoma ozdravel, tako da sedaj dobro vidi in nikake bolečine ne občuti.

Dolžnost mi je, da mu za to svojo in svoje soproge zahvalo izrečem, ter ga vsem bolenikom priporočam.

Alojz Majerič,
posestnik.

1—3

V a b i l o

k

občnemu zboru ormoške posojilnice,

registrovane zadruga z neomejeno zavezo,
ki bode

v nedeljo 27. jun. 1886 ob 3. uri popoldne
v čitalničnih prostorih v Ormožu.

Dnevni red:

1. Poročilo predstojnikovo, polaganje ko-
nečnega računa in bilance za l. 1885;
2. Poročilo nadzorstva o računu in bilanci
za leto 1885;
3. Predlog predstojništva in nadzorstva,
naj se čisti dobiček izroči zadružnemu pre-
moženju;
4. Nova volitev predstojništva in nadzor-
ništva;
5. Mogoči predlogi.

V Ormožu 2. junija 1886.

Ivan Vertnik,
knjigovodja.

Dr. Ivan Geršak,
predstojnik.

V tiskarni sv. Cirila

dobódo se tiskovine za šole, fare in srenjske urade, odvetnike in bilježnike; na prodaj so tudi knjižice za mešne intencije in spo-
minske tablice za žagreb — vse na novem,
izvrstnem papirju.

Prežalostnim srcem naznanjam v imenu rodbine vsem prijateljem, znancom in rodoljubom, da je dne 6. t. m. ob 7. uri za rana po dolgi bolezni previden se svetstvi mirno v Gospodu zaspal v 60. letu svoje dobe čest. gospod

BOŽIDAR RAIČ,

župnik pri sv. Barbari v Halozah, državni in deželni poslanec, ustanovnik in odbornik Matice Slovenske, ustanovnik „Narodnega doma“ v Ptuj, član mnogih narodnih društev itd. itd.

Pogreb bil je v torek 8. junija ob polušestih zvečer s Tržaške ceste št. 5.

Sv. zadušnice služile so se pri čč. oo. frančiškanih v četrtek 10. t. m. ob 9. uri za rana.

V Ljubljani, 10. junija 1886.

Anton Raič,
c. kr. profesor.

Posebno priporočanja vredno!

„Venec“

pobožnih molitev in svetih pesmi

za očitno in domačo službo božjo bogoljubnih kristijanov
peti natis 1886.

Prvi del „Venec pobožnih molitev“ obsega 384 strani, drugi del „Venec svetih pesmi“ 336 strani, toraj skupaj 720 strani, in velja v usnji vezano 1 gld. 50 kr.

Ta posebno na Štajerskem priljubljeni molitvenik izšel je 1886 v petem natisu; obsega med drugim šest mašnih molitev in 307 svetih pesmi.

Katoliška bukvarna v Ljubljani
2-3 **stolni trg št. 6.**

6—10

Na prodaj!

Vinograd, eden oral velik, dobro obdelan, obrodi na leto po deset štrtinjakov vina s prav lepo solnčno lego zelo blizu železniške postaje v Poličanah, proda se pod roko po znižani ceni. Več o tem se izvé pri

Antoniji Belak,
poleg železniške postaje v Poličanah.

Posestvo, sposobno za krčmo tik velike ceste med Slatinskimi toplicami in železniško postajo Poličane, se da v najem ali se proda pod zelo ugodnimi pogoji.

Več pové lastnik **Janez Kröll,** gostilničar v Puntigamu pri Gradcu. 2-3

Pridna, zanesljiva, zaračunajoča točarica, katera govori nemški in slovenski, se takoj sprejme. Več pové **Jožef Skerlec,** gostilničar „zum Engel“ v Radgoni.

Išče se za Gorico pošteno, zdravo dekle, katero mora opravljati delo kuhinjske dekle. Mesečno plačilo 6 gld. Več pové upravništvo „Slov. Gospodarja“. 3-3

Križev pot

star, še dobro ohranjen, primeren za kakšno podružnico se prav po ceni kupi pri cerkvenem predstojništvu sv. Magdalene pri Kapeli blizu Radgone. 2—3

Za binkošti, za prvo sv. obhajilo in za praznik sv. Rešnjega Telesa priporočamo našo veliko zalogo

Molitvenikov

v slovenskem, nemškem itd. jeziku. Vse priljubljene knjige imamo v velikih izbirkih in raznovrstnih vezéh v zalogi. Imenike pošljemo na zahtevanje brezplačno.

Katoliška bukvarna v Ljubljani
stolni trg št. 6.

2 3

Najboljše žganje se dobiva v žganjariji

Rajmunda Wieserja

v Hočah pri Mariboru

kakor:

Tropinska žganjica	gld. 18—25
Drožena	20—40
Slivovka	22—40
Rostopšin	20—24
Višnjevec	20—24
Brinjevec	22—26
Grenki	20—24

Velika zaloga starih in novih štajerskih slivovk, pravega starega droženega in tropinskega žganja.

Če se vzame 1 hektoliter, se dobi zeleno blago na vse železne postaje —
prosto. 2—10